

Pogácsás Imre dandártábornok – Szalontai László alezredes:¹

A MAGYAR HONVÉDSÉG SZEREPE A CAPABLE LOGISTICIAN 2015 LOGISZTIKAI GYAKORLAT VÉGREHAJTÁSÁBAN

ÖSSZEFOGLALÓ: Magyarország, a Magyar Honvédség, illetve haderőnk logisztikai rendszere jelesre vizsgázott a 2015 júniusában hazánkban megrendezett Capable Logistician 2015 (CL15) nemzetközi logisztikai interoperabilitási és szabványosítási gyakorlat házigazdjaként. A publikáció a CL15 gyakorlat átfogó bemutatásán túl képet kíván adni a tervezés és a végrehajtás kihívásairól, rámutatva az MH szerepére a gyakorlat végrehajtása, a befogadónemzeti támogatás (BNT) és a valós biztosítás (VB) területein. A CL15 gyakorlat mérete, céljai, a részt vevő országok katonai és civil szervezetei tevékenységének tervezése, szervezése a nemzetközi és a hazai szervek magas szintű együttműködésével, koordinációjával volt csak teljesíthető. Az írás tartalmi összetevői a szerzők személyes tapasztalataira, az általuk készített képekre, illetve a gyakorlat dokumentációira épülnek.

KULCSSZAVAK: kibervédelem, okos védelem, összekapcsolt haderők kezdeményezés, keretnemzeti koncepció, harcbiztosítás, logisztikai célok, többnemzeti integrált logisztikai egység, műveletek logisztikai támogatási partnersége, befogadónemzeti támogatás, valós biztosítás

BEVEZETÉS

A világpolitikai helyzet változásai megújulásra, fejlődésre, válaszlépésre kényszerítik mindazokat a nemzeteket, nemzetközi szervezeteket, melyek célja a békére, a biztonságra és az együttműködésre épülő rendszerek védelme. E folyamatos fejlődés, fejlesztés jellemzi a NATO munkáját is. Újabb és újabb globális szintű kihívások, feladatok jelennek meg (kibertámadások, terrorizmus stb.), melyekre a katonai oldalon is ki kell alakítani a hatékony reagálóképességet, a megfelelő válaszlépéseket (pl. hibrid hadviselés).

Az utóbbi években több átfogó koncepció, kezdeményezés indult útjára a szövetségi rendszeren belül: kibervédelem (CD²), okos védelem (SD³), összekapcsolt haderők kezdeményezés (CFI⁴), keretnemzeti koncepció (FNC⁵) stb. A NATO képességcéljai is az új kihívásokra adott válaszoknak megfelelően alakulnak. A szövetség és annak haderői által megcélzott képességek alapvetően a gyors reakcióképességre, a telepíthetőségre, a meglévő

¹ Dr. Pogácsás Imre mérnök dandártábornok a HVK LOGCSF csoportfőnöke. A CL15 gyakorlat hazai és nemzetközi koordinációjának a vezetője volt. Szalontai László okleveles mérnök alezredes, a HVK LOGCSF kiemelt főtisztje a CL15 gyakorlat egyik stratégiai szintű szervezője, végrehajtója, a nemzetközi szervezetek és résztvevők kapcsolattartója volt. Katonai karrierje alatt mindvégig a logisztikai szakterületen szolgált a javítómérnöktől az MH-szintű szakági főnöki beosztásig. Koszovótól a brüsszeli NATO-Parancsnokságig szolgált különböző missziós és külszolgálati beosztásokban. A cikkben közölt fényképek szerzője.

² Cyber Defence.

³ Smart Defence.

⁴ Connected Forces Initiative.

⁵ Framework Nation Concept.

képességek fejlesztésére és újak létrehozására irányulnak. Természetesen ezek a fejlesztési, képességkialakítási irányok a műveletek harcbiztosítási (CSS⁶) területein is megjelennek. Erről adnak átfogó képet a NATO Logisztika Jövőképe és Céljai (NATO LOG V&O⁷):

1. Telepíthetőség: A csapatok és a parancsnokságok telepíthetőségét, önálló áttelepülési, a fogadás, állomásoztatás és szétbontakozás (RSOM⁸) funkciók képességének a fejlesztését jelenti.

2. Fenntarthatóság: A NATO ambíciószintje (LoA⁹) logisztikai képességigényeinek megfelelő, többnemzeti alapon működő ellátási, fenntartási, szolgáltatói rendszerek fejlesztését, kialakítását jelenti a többnemzeti integrált logisztikai egységek (MILU¹⁰) létrehozásával, alkalmazhatóvá tételével.

3. Együttműködés (interoperabilitás): A logisztikai vezetési és végrehajtói szinteken a lehető legmagasabb fokú interoperabilitás, többnemzeti együttműködés elérését biztosító, egységes elvekre épülő logisztikai képzés-kiképzés-gyakorlat-értékelés (ETEE¹¹) rendszer kialakítása a cél.

4. Logisztikai vezetés és irányítás (LOG C2¹²): Feladatra szabott, hatékony, a műveleti parancsnok elképzeléseit biztosítani képes Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport Parancsnokság (JLSG HQ¹³) létrehozása, működési feltételeinek biztosításával.

A fenti célok elérésénél – a műveleti hatékonyság elsődleges prioritása mellett – a többnemzeti együttműködés hatékony, költséghatékony formáinak kialakítása, megtalálása adja a fő kihívást a logisztikai szakemberek számára. E témánál ki kell emelnünk a NATO Támogatási és Beszerzési Ügynökség (NSPA¹⁴) műveletek logisztikai támogatási partnerség (OLSP¹⁵) kezdeményezése által biztosított együttműködést, mely az eddigi szövetségi műveletekben, kiképzési tevékenységekben, így a CL15 végrehajtásában is bizonyítottá hatékonyaságát.

A hazánkban megrendezett CL15 logisztikai gyakorlat, bár nem NATO-gyakorlat volt, a szövetség logisztikai alap- és irányelveinek maximális alkalmazása mellett lett végrehajtva.

A CAPABLE LOGISTICIAN 2015 GYAKORLAT BEMUTATÁSA

A Capable Logistician 2015 (CL15) logisztikai interoperabilitási és szabványosítási gyakorlatot 2015. június 1–24. között rendezték meg Magyarországon.

A gyakorlatot a prágai székhelyű Többnemzeti Logisztikai Koordinációs Központ (MLCC¹⁶) törzse vezette. Magyarország az MH kijelölt erőivel és eszközeivel volt jelen a gyakorlat végrehajtásában. Az MH kettős szerepet játszott: egyfelől befogadónemzeti támogatást és valós biztosítást nyújtott a nemzetközi erőknek, másfelől a valós végrehajtásban is aktívan részt vett. A gyakorlat előkészítése és végrehajtása során a nemzetközi kapcsolattar-

⁶ Combat Service Support.

⁷ NATO Logistics Vision and Objectives.

⁸ Reception Staging and Onward Movement.

⁹ Level of Ambitions.

¹⁰ Multinational Integrated Logistic Unit.

¹¹ Education Training Exercise & Evaluation.

¹² Logistics Command and Control.

¹³ JLSG HQ: Joint Logistic Support Group Headquarters.

¹⁴ NATO Support and Procurement Agency.

¹⁵ Operations Logistic Support Partnership. Magyarország aktív, állandó tag a szervezetben.

¹⁶ Multinational Logistic Coordination Centre. Hazánk 1 fő állandó képviselővel vesz részt az MLCC-ben.

1. ábra A CL15 gyakorlat logója

Forrás: A gyakorlat dokumentációja

tást az MLCC-vel, a stratégiai szintű tervezést, szervezést és irányítást a HVK Logisztikai Csoportfőnökség (LOGCSF) végezte. A magyar részvételt illetően kiemelendő, hogy mind a stratégiai tervezési, mind pedig a valós végrehajtás feladataiba széles körben bevontuk a HM Védelemgazdasági Hivatal (VGH), a HVK csoportfőnökségei, az MH-szervezetek és a brüsszeli, monsi nemzeti katonai kirendeltségek szakembereit.

A CL15 gyakorlat céljai

1. A NATO 5. cikke alá nem tartozó, válságreakálási műveleti forgatókönyvre épülő többnemzeti logisztikai szabványosítási és interoperabilitási gyakorlat terepen történő végrehajtása.

2. A NATO műveleti logisztikai elveinek a gyakorlatban történő nemzetközi alkalmazása a funkcionális területeken (FA¹⁷), növelve ezzel a résztvevők interoperabilitási szintjét.

3. A többnemzeti logisztikai támogatás elveinek gyakoroltatása és vizsgálata.

4. Az MH tekintetében a V4-ek európai harccsoportba (V4 EUBG¹⁸) és a JLSG HQ-ba beosztott logisztikai állomány gyakoroltatása a NATO-elvek szerint.

5. Magyarország célja a fentiek felül, hogy befogadónemzeti támogatás nyújtásával demonstrálja a magyar haderő ilyen irányú támogató képességeit, alkalmat biztosítva a bevont katonai szervezetek részére a BNT eljárásrendjeinek, technikáinak, adminisztrációs tevékenységeinek a gyakorlására.

A CL15 gyakorlat mérete és céljai miatt a részt vevő 32 ország katonai és civil szervezetei tevékenységének a tervezése, szervezése, valamint a gyakorlat végrehajtása és az azt követő értékelési, tapasztalatfeldolgozási tevékenység csak a HM-, a HVK- és az MH-szervek magas szintű koordinációjával volt elérhető. A stratégiai szintű koordinációs és tervezői szerepet a HVK LOGCSF látta el. A CL15 valós végrehajtását, a befogadónemzeti támogatás és a valós biztosítás feladatainak az irányítását nemzeti oldalról az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (ÖHP) végezte az MH Logisztikai Központ (LK), az MH Budapest Helyőrség Dandár (BHD) és a végrehajtásba bevont egyéb HM-, HVK- és MH-szervek hatékony közreműködésével.

¹⁷ Functional Area.

¹⁸ V4 EUBG: Visegrad 4 European Union Battle Group.

Tervezés, előkészítés

Magyarország a NATO Logisztikai Bizottság (NATO LC¹⁹) 2013. október 23-i ülésén jelentette be, hogy felvállalja a CL logisztikai gyakorlatsorozat következő rendezvénye befogadónemzeti szerepét. A CL15 gyakorlat egyetértési megállapodását (MoU²⁰) – mely létrejött Magyarország (mint befogadó nemzet) és Csehország (mint az MLCC vezető nemzete) között – a felek 2014. december 11-én Budapesten írták alá. A tervezés és előkészítés 2014 tavaszán kezdődött, melyet a gyakorlatig közel 25 megbeszélés, konferencia, tanfolyam, kiképzési rendezvény követett. A CL15 valós gyakorlat (LIVEX²¹) 2015 júniusában zajlott le, az értékelő, tapasztalatfeldolgozó tevékenység pedig – az összesített zárójelentés (FER²²) összeállításával – 2015. november 27-én fejeződött be.

A CL15 gyakorlat részei

A CL15 gyakorlat alapvetően két részből állt:

Törzsvezetési gyakorlat (CPX,²³ TTEX²⁴), melyen a gyakorlatvezető törzs (EXCON²⁵) fő elemeinek, a JLSG HQ legfontosabb beosztásainak, az alájátszó-reagáló elemek (RC²⁶) és a gyakorlaton valósan települő logisztikai funkcionális területek vezetői állományának a gyakoroltatása, összekovácsolása történt meg.

A gyakorlat valós végrehajtása, amikor a vezetési és a végrehajtó elemek települését követően a célokra megfelelő funkcionális területenkénti logisztikai és műveleti szakmai munka folyt.

A befogadónemzeti támogatás szempontjából az alábbi fő feladatokat kellett megterveznünk, megszerveznünk és végrehajtanunk:

- a CL15 gyakorlat előkészítésére vonatkozó 69/2014. KÁT–HVKF együttes intézkedés kiadása – 2014. szeptember 4.;
- a magyar–cseh egyetértési megállapodás aláírása – 2014. december;
- a CL15 gyakorlat végrehajtására vonatkozó 12/2015. KÁT–HVKF együttes intézkedés kiadása – 2015. március 20.;
- a központi támogatást tervező csoport (KTTCS) létrehozása – 8 ülés;
- a funkcionális tervezőcsoport (FTCS) megalakítása – 5 ülés;
- a gyakorlat nagybani előzetes költségvetési programjának és tervének az összeállítás;
- a gyakorlattervezési okmányok (EXPLAN,²⁷ OPLAN,²⁸ EXSPEC²⁹) összeállítás;

¹⁹ Logistics Committee.

²⁰ Memorandum of Understanding.

²¹ Live Exercise.

²² Final Exercise Report.

²³ Command Post Exercise.

²⁴ Table Top Exercise.

²⁵ Exercise Control.

²⁶ Response Cells.

²⁷ Exercise Plan.

²⁸ Operational Plan.

²⁹ Exercise Specifications.

- a CL15 csatlakozási jegyzékek (NOJ³⁰) és levelek (LOJ³¹) elkészítése;
- a CL15 szükségleti jegyzékek (SOR,³² FAR³³) elkészítése;
- a Steadfast Fortitude 2015 (SF15) NATO-gyakorlat bekapcsolása a CL15-be, SHAPE- és NSPA-leléváltások, tárgyalások a témában – 2015 áprilisa;
- többnemzeti részletes települési terv (MN DDP³⁴) összeállítása;
- többnemzeti részletes kivonási terv (MN DRDP³⁵) összeállítása.

A fentiekkel párhuzamosan végrehajtott tevékenységek:

- a gyakorlótér infrastrukturális problémáinak a kezelése;
- a befogadónemzeti támogatás feladatainak az azonosítása, tervezése;
- a valós biztosítási feladatok szervezése;
- látogatói napok tervezése, előkészítése;
- ipari kiállítói napok tervezése, előkészítése;
- kapcsolódó sajtónyilvánossági médiaesemények tervezése, előkészítése.

1. táblázat A CL15 fő rendezvényei (Szerkesztették a szerzők)

Rendezvény	Helye	Ideje	Megjegyzés (orsz./szerv./ létsz.)
Indító tervezői konferencia (IPC ¹)	Budapest	2014. 03. 23–28.	27/5/88
Fő tervezői konferencia (MPC ²)	Budapest	2014. 09. 29. – 10. 03.	20/4/146
MEL-MIL konferencia	Budapest	2014. 11. 10–14.	7/3/12
JLSG tanfolyam	Budapest	2014. 11. 24–28.	19/7/69
LOGFAS adatbázis tanfolyam	Budapest	2014. 11. 24–28.	10/3/38
OPORDER konferencia	Budapest	2014. 12. 08–12.	7/3/26
CL15 MoU aláírása	Budapest	2014. 12. 11.	HUN, CZE
Törzsvezetési gyakorlat JLSG HQ (CPX/ TTEX)	Székesfehérvár	2015. 01. 25–30.	14/5/96
Záró mozgatási és szállítási konferencia (FM&TC)	Budapest	2015. 03. 30. – 04. 02.	16/4/36
Záró tervezői konferencia (FPC ³)	Budapest	2015. 04. 12–17.	20/6/130
Nemzetközi LOG képességfejlesztési kon- ferencia (MN LOG CD ⁴)	Prága	2015. 05. 26.	–

³⁰ Note of Joining.

³¹ Letter of Joining.

³² Statement of Requirement.

³³ Functional Area Requirement.

³⁴ Multinational Detailed Deployment Plan.

³⁵ Multinational Detailed Redeployment Plan.

Rendezvény	Helye	Ideje	Megjegyzés (orsz./szerv./ létsz.)
CL15 LIVEX	Székesfehérvár, Várpalota, Pápa	2015. 06. 01–24.	32/585/1725
Gyakorlat utáni értékelő, tapasztalatfeldolgozó megbeszélés (PXD ⁵)	Budapest	2015. 11. 23–27.	19/5/100
Belső tervezői csoport (IPTM ⁶) ülései (4) MLCC HVK LOGCSF	Budapest	~	~15/5/70–80
Tervezői törzs (CPTM ⁷) ülései (3) MLCC / HVK LOGCSF	Budapest Prága	~	~13/5/70–80

¹Initial Planning Conference; ²Main Planning Conference; ³Final Planning Conference;
⁴Multinational Logistics Capability Development; ⁵Post Exercise Discussion; ⁶Interim Planning
Team Meeting; ⁷Core Planning Team Meeting.

A stratégiai tervezési folyamatban számolnunk kellett a 2015. évre tervezett egyéb feladatokkal (a hazai feladatrendi elemeken túl a folyó szövetségi műveletek és missziók ellátásának a biztosítása, a Trident Juncture 2015 [TRJE15] NATO-gyakorlat támogatása stb.) és az előre be nem tervezett események szakterületi hatásaival is. Ilyen volt például az ukrán–orosz krízis, mely előre nem tervezett NATO-gyakorlatot (DEPLOYEX) és más „szövetségi kiképzési rendezvényt” generált. Ezeknek jelentős hatásuk volt a CL15 lebonyolítására, az országok részvételi aktivitására. Ki kell emelnünk, hogy a CL15 gyakorlat stratégiai szintű tervezését, a rendezvények szervezését a normál szakfeladataink mellett, azokkal párhuzamosan kellett végrehajtanunk. Ez jelentős plusz leterheltséget jelentett a HVK LOGCSF és a bevont szervezetek számára.

A CL15 gyakorlat nemzeti előkészítésére és végrehajtására két stratégiai szintű intézkedés született a HVK LOGCSF szerkesztésében:

1. A feladat előkészítése érdekében 2014. szeptember 4-én jóváhagyták a 69/2014. HM KÁT–HVKF együttes intézkedést a Capable Logician 2015 terepen végrehajtott nemzetközi logisztikai interoperabilitási és szabványosítási gyakorlat központi támogatást tervező csoportja megalakításáról és feladatairól, a gyakorlat előkészítő rendezvényeinek a megszervezéséről és végrehajtásáról.

Az együttes intézkedésnek megfelelően a HVK LOGCSF által létrehozott és vezetett tervezőcsoport irányításával folyt a hazai munka stratégiai szintű tervezése, koordinálása. A tervezési és végrehajtási ciklus másfél éve alatt a tervezőcsoport nyolc, a funkcionális tervezői csoport öt ülést tartott az érintett HM-, HVK- és MH-szervezetek bevonásával. A központi támogatást tervező csoport értekezletein a feladatok megbeszélésén – a helyzet-értékeléseken túl – a CL15 gyakorlat aktuális tervezési fázisának megfelelő feladatokat is szabtak a katonai szervezetek részére. Fontos kihangsúlyozni, hogy a tervezőcsoport munkája biztosította a hazai és a nemzetközi, illetve a stratégiai, a hadműveleti és a harcászati szintek közötti információáramlást.

2. A gyakorlat végrehajtása érdekében 2015. március 30-án írták alá a Capable Logician 2015 nemzetközi logisztikai interoperabilitási és szabványosítási gyakorlat előkészítésének és végrehajtásának feladatairól szóló 12/2015. HM KÁT–HVKF együttes intézkedést.

Az intézkedés a CL15 logisztikai gyakorlat valós részére koncentrált, meghatározva a már konkretizált célok, feladatok végrehajtásának a módját és a felelősségi viszonyait.

A gyakorlatot záró tapasztalatfeldolgozás során felvetődött a kérdés, hogy talán egy KÁT–HVKF együttes intézkedés is elég lett volna a stratégiai szintű szabályozásra. Szakértői véleményünk szerint ezt csak úgy tudtuk volna megoldani, ha már a tervezés korai fázisában rendelkezünk volna a folyamatok egészére vonatkozó részletes információkkal és az összesített befogadónemzeti támogatási igényekre, szolgáltatásokra vonatkozó adatbázissal.

Az információk széles körű megosztásának céljából az MH intranet projektközpontban 2014. december végén létrehoztuk a CL15 portált, amely a feladatban érintettek részére biztosított hozzáférést az összes kidolgozott és kidolgozás alatt álló dokumentumhoz, valamint egyéb (tervokmányok, szabályzók, térképek, igénylisták stb.) okmányokhoz. Nemzetközi szinten ugyanez a lehetőség állt rendelkezésre az MLCC által létrehozott, az internetről elérhető „Dropbox” portálon keresztül.

A CL15 GYAKORLAT VÉGREHAJTÁSA

A CL15 valós gyakorlathoz kapcsolódó szakirányú logisztikai szaktanfolyamokat Csehországban, Szlovákiában és Magyarországon tartották (JLSG, RSOM, LOGFAS stb.), melyeket a hazánkban megrendezett CPX/TTEX követett. A kiképzési rendezvényeken és a gyakorlat végrehajtásában a NATO-tagok és a partnerállamok, a NATO és az EU civil és katonai parancsnokságai, illetve a gyakorlati együttműködésben érintett egyéb országok vettek részt.

A CL15 gyakorlat vezetését és irányítását az alábbi személyek végezték:

- a gyakorlat elrendelője nemzetközi részről az MLCC igazgatója volt;
- a gyakorlat elrendelői magyar részről a HM KÁT és a HVKF voltak;
- a gyakorlat levezető parancsnoka és egyben a gyakorlat igazgatója (EXDIR³⁶) nemzetközi részről az MLCC igazgatója volt;
- a gyakorlat levezető parancsnoka magyar részről az MH ÖHP parancsnoka volt;
- a gyakorlat társigazgatója (CO-EXDIR) magyar részről az MH ÖHP logisztikai erők főnöke (pk. h.) volt;

A gyakorlat magyar műveleti igazgatóhelyettese (DEP CO-EXDIR) az MH ÖHP szárazföldi hadműveleti és kiképzési főnöke volt.

A gyakorlat során elérendő főbb célok

A gyakorlat céljai részletesebb megfogalmazásban az alábbiak voltak:

- a V4-országok vezetésével, illetve a részt vevő nemzetek közreműködésével a NATO-elvek szerint megalakítani, működtetni, tesztelni egy Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport Parancsnokságot (JLSG HQ);
- felkészíteni és gyakoroltatni a V4 EUBG keretében felajánlott nemzetközi logisztikai és egyéb magyar erőket, képességeket;
- gyakoroltatni, ellenőrizni, értékelni a V4 EUBG-be felajánlott JLSG HQ elemeit a NATO-szabványoknak megfelelően;
- felkészülni a NATO TRJE15 gyakorlatán alkalmazásra tervezett többnemzeti logisztikai képességek gyakorlati alkalmazására;
- értékelni a logisztikai rendszerek, szabványok és szabályozók megfelelőségét, a valós gyakorlati interoperabilitás szintjeit;

³⁶ Exercise Director.

- felkészíteni, gyakoroltatni a logisztikai funkcionális területek elemeit és a többnemzeti integrált logisztikai elemeket (MILU³⁷) a TRJE15 gyakorlat során alkalmazandó többnemzeti logisztikai eljárások együttes gyakorlati alkalmazására;
- bemutatni, létrehozni, működtetni a NATO okos védelemmel és energiabiztonsággal kapcsolatos projektek kutatási területeit, eredményeit;
- felmérni a gyakorlaton részt vevő nemzetek alkalmazott eljárásrendszereiben meglévő hasonlóságokat, megosztani a tapasztalatokat;
- javaslatokat kialakítani a logisztikai rendszerek interoperabilitásának és a szabványosítási eljárások továbbfejlesztésének lehetséges irányaira, ezzel hozzájárulni a szövetséges erők jelenlegi és jövőbeni műveleteiben történő közös alkalmazásra;
- felkészülni a kijelölt MH-kötelékek többnemzeti keretek között történő alkalmazására, a törzsvezetési feladatok szervezésére, vezetésére;
- kialakítani, gyakoroltatni, fejleszteni a befogadónemzeti és a valós biztosítási feladatok nemzeti szervezési, vezetési és végrehajtói képességeit.

A CL15 gyakorlat vezető elemei, funkcionális területei és támogató részei

Vezetési elemek:

- Gyakorlatigazgatóság;
- Gyakorlatvezetőség;
- Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport Parancsnokság (JLSG HQ).

Végrehajtó, funkcionális elemek:

- fogadás, állomásoztatás és előrevonás (RSOM);
- logisztikai információs rendszerek (a továbbiakban: LOGFAS³⁸) elemek;
- logisztikai szolgáltatások (LOG SERVICES);
- tábori lőszerellátás, -tárolás, -szállítás (AMMO³⁹);
- tábori üzemanyag-ellátás és -tárolás (FUEL);
- vízkivétel, víztisztítás, tábori vízellátás (WATER);
- műszaki mentés, hadszíntéri üzemeltetés, javítás (M&R⁴⁰);
- mozgatás és szállítás (M&T⁴¹ MILU);
- mozgatást koordinálás (MovCon⁴² MILU);
- infrastrukturális, illetve műszaki (IEL⁴³ MILU);
- légi teherdobás, egységakománny-képzés (AIRDROP);
- „okos energia – elektromos ellátás” (SE-EP⁴⁴ MILU);
- többnemzeti katonai rendész szolgálat (MNMP⁴⁵).

Értékelő elem:

- gyakorlatértékelő és -elemző csoport (EARC⁴⁶).

³⁷ Multinational Integrated Logistics Unit.

³⁸ Logistics Functional Services.

³⁹ Ammunitions

⁴⁰ Maintenance and Recovery.

⁴¹ Movement and Transportation.

⁴² Movement Control.

⁴³ Infrastructure Engineering for and Logistics.

⁴⁴ Smart Energy – Electrical Power.

⁴⁵ Multinational Military Police.

⁴⁶ Evaluation, Analysis, Reporting Cell.

Támogató, alájátszó elemek:

- nemzeti támogató elemek (NTE);
- alájátszó magyar gépesített lövészászlóalj (MECHBN) elemei;
- a befogadónemzeti támogatást végző magyar elemek.

2. táblázat A CL15 gyakorlat technikai és személyi részvételi adatai (Szerkesztették a szerzők)

	Országok, szervezetek	Eszköz	Fő	Funkcionális terület
1.	AUT	5	8	
2.	BEL	0	1	
3.	BIH	0	4	
4.	BUL	4	21	
5.	CAN	1	2	
6.	CZE	35	94	JLSG HQ; AMMO
7.	DNK	1	1	
8.	FRA	7	16	
9.	FYR	0	7	
10.	GEO	0	5	
11.	DEU	31	87	FUEL
12.	HRV	22	48	MNMP
13.	HUN	310	977	RSOM; LOG SERV; LOGFAS
14.	ITA	0	2	
15.	JRD	0	5	
16.	MNE	0	3	
17.	NLD	0	2	
18.	NOR	0	2	
19.	POL	38	111	RSOM
20.	ROU	14	32	IEL
21.	SRB	2	11	
22.	SVK	15	48	MovCon
23.	SVN	23	57	M&R
24.	UKR	0	6	
25.	GBR	11	14	
26.	USA	18	49	WATER; M&T; AIRDROP
27.	NATO-szervek	1	39	EARC
28.	SE, Korm-i	0	16	SE-EP
29.	Civil kiállítók	19	86	
	ÖSSZESEN:	557	1754	

Minden MILU munkájában több nemzet vett részt a saját eszközei és speciális eljárásrendje alkalmazásával. A gyakorlat célja szerint fokozni kívánta az interoperabilitás szintjét mind a közös törzsmunkában (JLSG HQ), mind pedig a funkcionális területeken belüli valós anyagi-technikai és eljárásrendi integrált együttműködésben. Az MH a CL15 gyakorlat minden területén biztosított szakértői képviseletet.

A CL15 unikális színfoltja az „okos energia és elektromos ellátás” (SE-EP MILU)

A CL15 gyakorlat valós végrehajtásában – a NATO történetében egyedülálló módon – civil vállalkozások teljesen integrált szereplőként (Training Audience) vehettek részt. A vállalkozások szakmai tevékenységét – a hazai szervezetek közreműködésével, illetve az MH vezető nemzeti szerepével – a NATO brüsszeli központjában működő Biztonsági Kihívások Osztálya (ESCD⁴⁷) irányította a gyakorlat során. Mindez a SE-EP MILU-ba integrált civil és katonai képességek koordinált munkája eredményeként jött létre. A vállalkozások térítésmentesen bocsátották Magyarországra rendelkezésre az általuk forgalmazott innovatív technológiákat (pl. hulladékégető, napelemek, generátorok, energiaelosztó és víztisztító rendszerek), hozzájárulva ezzel a funkcionális területek valós biztosítási, szakfeladat-ellátási tevékenységeihez. A nemzetközi civil és hadiipari vállalkozásokkal a szerződéseket a HM VGH kötötte meg.

3. táblázat *A SE-EP MILU tevékenységében részt vett vállalatok (Szerkesztették a szerzők)*

Vállalatok	Ország	Fő	Alkalmazott eszközök
Smartflower	AUT	2	2 db mobil szolárpanel (2x2 kW)
Blücher GmbH	DEU	2	2 db energiatakarékos víztisztító (~1 kW)
Multicon Solar	DEU	9	1 db komplett mikrogrid (45 kWh akku, 27 kW szolárpanel + díz. aggr.) 1 db vontatható szolárpanel (8/12 kWh)
PFISTERER Holding AG	DEU	10	1 db komplett mikrogrid (60 kWh akku, 5 kW szolárpanel, 5 kW szélturbina + 2 db díz. aggr.)
Steep GmbH	DEU	9	1 db vontatható szolárpanel (5 kW) 1 db fix szolárpanel (10 kW) díz. aggr. 1 db hőszigetelt sátor kapilláris hűtőrendszerrel
Schall GmbH & Co. KG	DEU	9	2db hőszigetelt sátor árnyékolórendszerrel 1db konténerre szerelhető árnyékolórendszer 2 db hőcserélős klíma 1 db szolárpanel a klímákhoz (5kW) 1 db díz. aggr.
SETOLITE GmbH	DEU	3	LED-es sátorvilágítás, LED-es térvilágítás
Tiegel	DEU	3	1 db hőcserélős klíma (5 kW)
Renovagen Ltd	GBR	3	1 db vontatható szolárkészlet (9/12 kWh)
IDE	GRC	5	1 db komplett mikrogrid (40 kWh akku, 20 kW szolárpanel + díz. aggr.)

⁴⁷ Emerging Security Challenges Division.

Vállalatok	Ország	Fő	Alkalmazott eszközök
ESTechnologies	NLD	4	1 db komplett mikrogrid (135 kWh akku, 40 kW szolárpanel + díz. aggr.)
G&G Partners S.r.l.	ITA	5	1 db 6x6 m hőszigetelt sátor klímával 1 db fedezék (hűslábas konténerekhez)
Gruppo Rold S.p.A.	ITA	11	LED-es sátorvilágítás, LED-es térvilágítás
Thales Def & Sec, Inc.	USA	3	Moduláris, univerzális akkutöltők
ÖSSZESEN:	7	76	

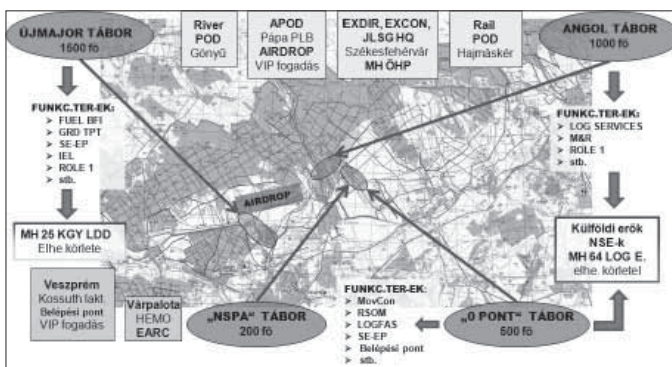

1. kép Két különböző szolárpanel (Salon-tai László alezredes felvétele)

A CL15 LIVEX

A gyakorlatban részt vett erők három helyszínen települtek:

- MH Bakony Harckiképző Központ (BHK) Központi Gyakorló- és Lőtér, HM EI Zrt. Veszprém, Újmajor Bázis;
- MH Pápa Bázisrepülőtér (PBRT);
- MH ÖHP, Székesfehérvár.

2. ábra A CL15 LIVEX végrehajtásának főbb települési helyei (Szerkesztették a szerzők)

Az eredeti tervek szerint a LIVEX végrehajtását 2015. június 1–26. közé terveztük. Az alapkoncepció szerint az első héten a nemzetközi (ki-) település, a második és a harmadik héten a valós végrehajtás (a látogatói és az ipari kiállítói napokkal), a negyedik héten a kivonás-visszatelepülés fázisaival számoltunk.

Hazai részről a gyakorlótéri helyszíni munkák, az infrastruktúra kiépítése, a műszaki előkészítő munkák és az MH 25. Klapka György Lövészdandár lövészászlóalj elemeinek kitelepítése már május elején megkezdődött. A kivonás-visszatelepülés a tervezettnél gyorsabban, június 24-re befejeződött, így a CL15 LIVEX valójában 2015. június 24-én már véget ért..

2015																											
MÁJUS		JÚNIUS																									
	-31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri
FA/MILU																											
JLSG HQ				IOC				FOC																			
AMMO MILU																											
BFI MILU																											
WATER MILU																											
M&R, BDR MILU																											
RSOM MILU																											
GND TPT MILU																											
MovCon MILU																											
SE-EP MILU																											
IEL MILU																											
HELI UNIT																											
LOG SERVICES MILU																											
MNMPBN																											
AIRDROP																											
LOGFAS																											
HNS																											
NSEs																											
Mech Bn HUN																											
EXCON																											
		KITELEPÜLÉS					KIKÉPZÉS			LIVEX VALÓS VÉGREHAJTÁS												KIVONÁS VISSZATELEPÜLÉS					

3. ábra A CL15 LIVEX végrehajtásának időrendje (Szerkesztették a szerzők)

A CL15 LIVEX végrehajtásába bevont gyakorlatok, képzések

– Az NSPA Steadfast Fortitude 2015 gyakorlata

Az NSPA-val és az Európai Szövetséges Haderő Legfelsőbb Parancsnokságával (SHAPE⁴⁸) történt tárgyalások eredményeként sikerült a CL15 gyakorlatba bevonni a Steadfast Fortitude 2015 NATO-gyakorlatot. Ennek keretében az NSPA Magyarországra szállított és telepített egy 200 fős komplett tábor (elhelyezés, iroda, fürdetés, áramellátás) a CP156 NATO-képességsomagból, mely a gyakorlat nemzetközi állománya részére biztosított többletelhelyezési és munkahely-kialakítási lehetőségeket.

– A NATO MOVCON MILU gyakorlata

A NATO-műveletek támogatására létrehozott MOVCON MILU – amely 2015-ben szlovák vezetésű volt – ugyancsak összevonta éves gyakorlatát a CL15-tel. Az MH aktív tagja a NATO MovCon MILU elemnek, illetve ennek megfelelően részt vett a gyakorlat funkcionális területének a munkájában is.

– Bakonyi Csapás 2015 magyar nemzeti gyakorlat

A V4 EUBG-be felajánlott magyar lövészászlóalj elemeinek bevonásával, tesztelésével kapcsolódott a CL15 gyakorlathoz. A V4 EUBG nemzetközi haderő, melynek Magyarország

⁴⁸ Supreme Headquarters of Allied Power in Europe.

is tagja, és 2016. január 1-jétől lépett szolgálatba. A gyakorlaton részt vevő magyar alegységek az MH 25. KGY Lövészdandár részeiből és a törzsbeosztásokat ellátó szaktisztokból tevődtek össze, és jelentős szerepet játszottak a gyakorlat sikeres végrehajtásában, illetve a látogatói napok dinamikus bemutatóin.

2. kép Az NSPA által telepített tábor egy részlete (Szalontai László alezredes felvétele)

3. kép A dinamikus bemutatót követően a „0” pontnál felsorakozott harcoló alegység (Szalontai László alezredes felvétele)

– A V4 EUBG JLSG HQ törzselemének (CSE⁴⁹) tesztelése, validálása

A V4 EUBG JLSG HQ CSE 40 fő magja adta a CL15 gyakorlat során a JLSG HQ gerincét. A parancsnokság a gyakorlaton végrehajtott tevékenységek egészét, az összes

⁴⁹ Core Staff Element.

funkcionális terület munkáját átfogó logisztikai vezetési-irányítási szerep körben tevékenykedett. A NATO JLSG-doktrínájára (AJP-4.5) épülő struktúra és munkavégzés jó példája volt az egységes elvekre épülő törzsmunka gyakorlati megvalósítására.

– MH Pápa Bázisrepülőtér Nehéz Légiszállító Ezred (HAW⁵⁰) kiképzési tevékenysége

Az érintettek pozitív hozzáállásának köszönhetően összehangoltuk a stratégiai légi szállítóképesség (SAC⁵¹) program C–17-es repülőgépeinek kiképzési és a CL15 gyakorlat AIRDROP MILU tevékenységét. A MILU tevékenységében amerikai–lengyel–magyar együttműködés valósult meg. Két repülési napon több rárepüléssel szimulálták a csapatok élelemmel, vízzel, lőszerrel, javítóanyaggal és egyéb technikai eszközökkel történő ellátását levegőből ledobott utánpótlással.

A CL15 LIVEX gyakorlat látogatói napjai

A CL15 gyakorlaton 2015. június 15. és 18. között a meghívott vendégek részére három részletben (látogatói nap, DVD-nap és VVIP-nap) bemutatókon jelenítettük meg a gyakorlat fontosabb elemeit, képességeit, összetevőit.

4. táblázat *A látogatói napok látogatottsága (Szerkesztették a szerzők)*

LÁTOGATÓI NAPOK	Vendég	Ország
Látogatói nap – 2015. 06. 15. hétfő	147 fő	15
DVD-nap – 2015. 06. 16. kedd	89 fő	28
Extra látogatói nap – 2015. 06. 17. szerda	108 fő	1 (HUN)
VVIP-nap – 2015. 06. 18. csütörtök	37 fő	32
ÖSSZESEN	381 fő	39 országból + 25 szervezettől

Kihívás volt számunkra a viszonylag nagyszámú látogató mozgatása, ellátása. A vendégek között volt Magyarország Köztársasági elnöke, több miniszter, vezérkarfőnök, nemzeti-nemzetközi civil és katonai szervezetek vezetői. A NATO Katonai Bizottsága (MC⁵²) és Logisztikai Bizottsága tagjainak szállítását külön repülőgéppel oldottuk meg a Pápa Bázisrepülőtér bevonásával.

Ennek megfelelően a külföldi vendégek részére a meghívásokat továbbítottuk, a visszajelzések alapján nyilvántartást vezettünk. A rendezvény kapcsán kiemelten kezeltük a VVIP-vendégek részére a bérelt repülőgépjárat biztosítását, a bemutató területén lévő létesítmények karbantartását, valamint a protokolláris, a sajtónyilvánossági és egyéb szervezési feladatokat.

Lee Singleton ellentengernagy, az Amerikai Egyesült Államok Európában állomásozó erői parancsnokságának (US EUCOM) logisztikai főnöke a VVIP-nap eseményeit, a látottakat összegezve nagybecsülésének adva hangot kiemelte, hogy egy olyan logisztikai gyakorlaton vehetett részt, ahol a harcoló, a harctámogató és a harcbiztosító (logisztikai) elemek valóság-hű egységét, együttműködését láthatta.

⁵⁰ Heavy Airlift Wing.

⁵¹ Strategic Airlift Capability.

⁵² Military Committee.

Fontosnak tartottuk, hogy a hazai logisztikai szakembereknek és a tanintézetekben logisztikai területen tanuló diákoknak, kadétoknak is lehetőséget biztosítsunk a helyszíni tapasztalatok, ismeretek megszerzésére. A 2015. június 17-i napon csak magyar látogatók meghívásával számoltunk.

Az ipari kiállítók napjai

Az ipari kiállítók napjait (IED⁵³) a látogatói napokkal párhuzamosan, azoknak szerves részeként szerveztük meg. A látogatók, látogatói csoportok a gyakorlat dinamikus bemutatóját követően előre megtervezett programok alapján nézték meg a bemutatott funkcionális területeket és a kiállítás standjait. Az események népes hazai és nemzetközi kiállítói és látogatói érdeklődéssel zajlottak.

5. táblázat A CL15 LIVEX kiállító szervezetei és képviseletük (Szerkesztették a szerzők)

Vállalatok	SE	Ország	Létsz.	Profil
Röder HTS Höcker GmbH		GBR	5	Sátortechnika
SVOS, spol. s.r.o.		CZE	5	Nehéztechnika, járművek
SETOLITE GmbH	X	DEU	2	Világítástechnika
Blücher GmbH	X	DEU	2	Víz tisztítás
VYVOJ Martin, a.s.		SVK	11	Katonai gépipari megoldások
Habernig Camouflage		DEU	4	Álcázás, árnýékolástechnika
Steep GmbH	X	DEU	9	Megújuló energia, sátor
Gruppo Rold S.p.A.	X	ITA	4	Energiafelügyelet, LED-es lámpák
SFC Energy AG		DEU	5	Üzemanyagcellák
Avis Ignis Kft.		HUN	3	Üzemanyag-kezelés
INTRACOM Defense Electronics	X	GRC	2	Katonai elektronika, integráció
Thales Def & Sec, Inc.	X	USA	1	Katonai berendezések, elektronika
ESTechnologies	X	NLD	4	Hibrid energiatelepek, akkuk
Smartflower GmbH	X	AUT	9	Energiafelügyelet, napelemek
IBCS Group		HUN	5	Termékkövetés, raktározás
HM Zrt.-k (Currus, Armcom, Arzenál, EI)		HUN	58	Harcjármű, kommunikáció, elektronika
Magyar Nemzeti Kereskedőház		HUN	36	12 hadiipari vállalat, vegyes profil
ÖSSZESEN	13	10	165	

⁵³ Industry Exhibition Day.

Médiatevékenység a CL15 gyakorlaton

A CL15 LIVEX első médiaeseménye a nemzetközi kitelepülés megkezdésekor, 2015. június 1-jén volt. Mintegy húsz média számolt be az aktualításokról. A katonai médiában folyamatos volt a tájékoztatás a gyakorlat fontosabb történéseiről. A látogatói napokon 50 nemzeti és nemzetközi hírcsatorna képviselői jelentek meg. A NATO és a nemzetközi stábok tudósítói, valamint az MTV élő adásban, illetve felvételtől adtak hírt a CL15 eseményeiről.

A HM sajtóosztálya, a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Kft., az MH ÖHP parancsnoki irodája és a CL15 gyakorlat nemzetközi látogatói irodája (JVB⁵⁴) összehangolt munkája révén hatékony együttműködést sikerült kialakítani a sajtóval a naprakész információk biztosítása területén.

A látogatói napokon levetített, a funkcionális területekről és eseményekről szóló videó-összeállításokon túl a közös munka hatékonyságát igazolja négy kiadvány elkészítése is.

A BEFOGADÓNEMZETI TÁMOGATÁS ÉS A VALÓS BIZTOSÍTÁS KIHÍVÁSAI

A Magyarország, illetve az MH által biztosított különböző szolgáltatások szervezeti struktúráját úgy alakítottuk ki, hogy hatékonyan jelen tudjon lenni mind a vezetési és irányítási, mind pedig a végrehajtói szinteken.

A gyakorlat kihívásai a befogadónemzeti támogatás és a valós biztosítás tekintetében alapvetően jogi, logisztikai és pénzügyi területeken jelentkeztek. A kiemelt hangsúlyt az alábbi főbb területek feladatainak megoldására kellett fektetnünk:

- nagyszámú konferencia, munkacsoportülések és képzések szervezése;
- a nemzetközi együttműködés jogi dokumentumainak harmonizálása;
- a közlekedési és a szállítási, illetve a határátlépési eljárásrendek összehangolása;
- a szétszórt, egymástól jelentős távolságra települt vezetési és végrehajtó elemek ellátásának, támogatásának a megszervezése;
- a vezetési elemek és a funkcionális területek közötti híradó-informatikai rendszer (CIS⁵⁵) működésének folyamatos biztosítása (Mission Network és LAN-ok kialakítása);
- a pénzügyi egyezmények létrehozása, elszámolási konferenciák szervezése;
- látogatói és ipari kiállítói napok szervezése;
- a médiajelenlét és -megjelenés biztosítása;
- a gyakorlat kiadványainak megjelentetése;
- a 14 „Smart Energy” cég hatékony bevonása a táborok és a funkcionális területek ellátásába és az ipari kiállítói napok programjába.

A CL15 LIVEX GYAKORLAT ÉRTÉKELÉSE

A CL15 logisztikai és interoperabilitási gyakorlat sikeresen teljesítette kitűzött céljait:

A logisztikai vezetés-irányítás struktúrájának, működési rendjének kialakításával létrejött az Összhaderőnemi Logisztikai Támogató Csoport (JLSG), mely hatékonyan irányította a végrehajtói munkát. A gyakorlati működése igazolta, hogy végrehajtható az MLCC veze-

⁵⁴ Joint Visitors' Bureau.

⁵⁵ Communication and Information Systems.

tésével kialakított, NATO-elvekre épülő JLSG működése és munkarendje (eljárás: SOP;⁵⁶ munkakör: JD;⁵⁷ munkarend: BR⁵⁸). Sikeresen teszteltük a V4 EUBG JLSG törzselemét.

A logisztikai funkcionális szakterületeken való többnemzeti együttműködések gyakorlati megvalósításával sikerült erősíteni a logisztikai interoperabilitást. A funkcionális területeken működőképes MILU-k alakultak, melyekben a munka a szövetség anyagi-technikai és logisztikai műveleti szabványainak gyakorlatban történő alkalmazásával valósult meg. Több funkcionális területen (WATER MILU, LOG SERVICES MILU, SE-EP MILU) sikerült – az interoperabilitáson túl – az előállított termékeket és szolgáltatásokat a gyakorlat valós biztosítási szolgáltatásaiba is integrálni. A WATER MILU által megtisztított vizet mosásra, fürdetésre, illetve zacskózva személyi fogyasztásra használtuk fel a valós ellátásban. Az SE-EP MILU által előállított elektromos áramot betápláltuk a helyi hálózatokba.

A V4 EUBG-be felajánlott magyar lövészelegység tesztelése, hazai validálása sikeres volt. Az MH 25. KGY Lövészdandár kijelölt elemei a CL15 reagáló elemeként hatékonyan támogatták a logisztikai gyakorlat végrehajtását, hozzájárultak a látogatói napok dinamikus részének sikerreviteléhez.

A hazai részvétel elemeit tekintve a gyakorlat ugyancsak sikeres volt. A tervezés és a végrehajtás kihívásának teljesítésében jelentős gyakorlati tapasztalatokra tettünk szert:

- a befogadónemzeti támogatás szövetségi és nemzeti feladatainak, előírásainak gyakorlatba történő átültetése a feladatok prioritizált, összehangolt végrehajtásával volt elérhető;
- a tervezéshez és a végrehajtáshoz kapcsolható ülések megszervezése, a kiképzések, a kitelepülés, a végrehajtás és a kivonás logisztikai feladatai a befogadó nemzet, vagyis Magyarország számára jelentős anyagi és személyügyi források biztosításával, koncentrációjával volt megoldható;
- a CL15 gyakorlat jogi hátterének kialakítása, biztosítása több hiányosságra világított rá, amelyeket a jövőben már el tudunk kerülni (többnemzeti és bilaterális alapon létrehozott MoU-k, NOJ-ok, LOJ-ok, SE-dokumentumok kialakításának tapasztalatai);
- a CL15 gyakorlat valós biztosítása szükségleti igényeinek, helyszíneinek, infrastruktúrájának, táborigényezési és ellátásbiztosítási igényeinek az értelmezése, értékelése, teljesítése nagy kihívást jelentett a rendelkezésre álló szűkös hazai kapacitások miatt, de az MH részéről bevont állományok – ha nehézségek árán is – sikerült megfelelnie a befogadónemzeti támogatás, a valós biztosítás és a gyakorlat valós végrehajtási kihívásainak.

A CL15 gyakorlat zárójelentése részletesen tartalmazza a gyakorlattervezés és -végrehajtás részleteit, a fontosabb elemeit, illetve az értékelő-, elemző- és jelentőcsoport által vizsgált folyamatokat, megfigyeléseket (DOTMLPFI⁵⁹). A csoport tevékenységét a NATO MC Szárazföldi Szabványügyi Testülete (LSB⁶⁰) irányította, 13 ország (köztük hazánk) és kilenc nemzetközi szervezet 32 szakértőjének (SMEs⁶¹) közreműködésével. Összesen 68 lényegesebb megfigyelést, megbeszélést, következtetést és javaslatot (ODCR⁶²) dolgoztak be a zárójelentésbe (JLSG – 9; AMMO – 20; FUEL – 8; ENVPROT – 9; IER – 7; WATER – 4;

⁵⁶ Standing Operational Procedures.

⁵⁷ Job Descriptions.

⁵⁸ Battle Rhythm.

⁵⁹ DOTMLPFI: Doctrine, Organization, Training, Material Leadership, Personal Facilities, Interoperability.

⁶⁰ LSB: Land Standardization Board.

⁶¹ Subject Matter Experts.

⁶² Observation, Discussion, Conclusion and Recommendation.

SE-EP – 2; M&T – 3; M&R – 6). A munka végrehajtása során 62 db NATO egységesítési egyezményt (STANAG⁶³) értékelték, közülük 42-nél változtatási, módosítási javaslat, 15-nél felülvizsgálati javaslat jelent meg, valamint három területen új STANAG írását javasolták.

A CL15 GYAKORLAT ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK LEGFONTOSABB TAPASZTALATAI – A „JOBBITÁS SZÁNDÉKÁVAL”

A stratégiai szintű dokumentumok (MoU, TA, KÁT–HVKF együttes intézkedés stb.) kidolgozásában a szakterületért felelős és a jogi szervek közötti együttműködés hatékonyságát növelni, a végrehajtási időket csökkenteni szükséges.

A gyakorlat reális költségvetésének, költségvetési tervének összeállításánál – ha nagybani becsléssel is, de – figyelembe kell venni a várható szükségleti igények (a gyakorlat nagybani előzetes költségvetési programja és terve) forráskövetelményeit is.

Prioritással kell kezelni a kiképzési objektumok infrastruktúrája (pl. a „0” ponti torony) fenntartását, karbantartását és a tábort elhelyezési képesség megfelelő szinten tartását. A jelentkező szakterületi átfedéseknél centralizációval kell törekedni a széttagoltság csökkentésére, a hatékonyság növelésére. Az MH BHK gyakorló- és lőtér karbantartása, infrastrukturális felújítása nem a CL15 gyakorlat sajátosságai miatt vált szükségessé. Ha nemzetközi gyakorlatokra kívánjuk felhasználni, kiejáranlani azt, akkor minimális követelményként kell kezelni az alapszolgáltatások meglétét, kiépítettségét, biztosítottágát (pl. a gép- és harcjárművek mosását a lőtéren).

A CL15 gyakorlat vezetési-irányítási rendszere működését negatívan befolyásolták a híradó-informatikai szolgáltatások működésében jelentkezett megbízhatósági, rendelkezésre állási hiányosságok. A jövőbeni képességfejlesztéseknél prioritálan kellene figyelembe venni ezt a területet, mivel a vezetési irányítási rendszer alapját képezi.

A részt vevő nagyon fontos személyek mozgatása és a gyakorlatot végrehajtó állomány napi szállítási gondjai rámutattak az MH személyszállító kapacitása területén jelentkező szűk keresztmetszetre.

ÖSSZEZÉS

A NATO politikai és katonai vezetői egyértelműen sikeresnek minősítették a hazánkban megrendezett CL15 logisztikai gyakorlatot. Nagybecsülésüknek adtak hangot Magyarország, illetve az MH által nyújtott befogadónemzeti támogatási és valós biztosítási szolgáltatásokért, valamint az aktív részvételért a valós végrehajtásban. A nemzetközi és a hazai médiamegjelenésekben pozitív kép tükröződött haderőnkéről és az elvégzett munkáról.

A CL15 logisztikai gyakorlat végrehajtási elemeiben megjelentek a NATO logisztikai jövőképe és céljai. A JLSG HQ megalakításával, a szerepvállalással a szakértői munkában, a gyakorlati együttműködéssel a funkcionális területeken a részt vevő országok bizonyították a szövetségi műveletek logisztikai biztosításában való szerepvállalási elkötelezettségüket.

Korunk politikai és gazdasági kihívásai megkövetelik a haderők költséghatékony működését. A NATO-struktúra alapvető változásokon megy át, ami a nemzeti logisztikai vezetési-irányítási rendszerek felépítésében, működési alapjaiban is változásokat követel. Az új kihívások speciális végrehajtási eljárásrendet, feltételrendszert követelnek meg a haderők

⁶³ Standardization Agreement.

harcoló, harctámogató és harcbiztosító elemeitől. A mindenkori szövetségi logisztika, így haderőnk számára is a legfontosabb kihívást egy többnemzeti struktúrában működni képes, integrált logisztikai rendszer, összetett harcbiztosító képesség létrehozása jelenti, amely a műveleti célok gyakorlati megvalósításának minden fázisában hatékonyan (költséghatékonyan) és eredményesen képes működni.

A fenti célok nemzeti szinten történő megvalósítására kell törekednünk a hazai rendszereink működtetésében, átalakításában is. Hatékony vezetési-irányítási struktúrára, önerőből települni, áttelepülni képes harcoló, harctámogató, a műveleti feladatok végrehajtását a lehető legjobb hatásfokkal működtető logisztikai rendszerre van szükség.

A kis és közepes nagyságú nemzeti haderők az alapvető logisztikai funkciók mellett felállított speciális képességekkel tudnak hatékonyan hozzájárulni egy vezető- vagy keretnemzet által vezetett szövetségi művelethez. Ennek kiváló példái voltak a CL15 logisztikai gyakorlaton létrehozott többnemzeti funkcionális területi képességek.

A CL15 logisztikai gyakorlat tervezésének és végrehajtásának egyértelmű üzenete számunkra, hogy a hazai és a nemzetközi feladataink hatékony (költséghatékony) ellátását csak egységes vezetési-irányítási struktúrával, a források és a meglévő képességek centralizált logisztikai rendszer általi biztosításával tudjuk elérni. Ehhez persze összehangolt nemzeti és többnemzeti alapon szervezett logisztikai képzési, kiképzési, gyakorlatozási és mindezeket értékelő-elemző rendszer felállítására, működtetésére is szükség van.

A CL15 logisztikai gyakorlat hazánkban történt megrendezésével jelentős lépést tettünk a fenti célok megvalósításának irányába. Megmutattuk, hogy Magyarország, a Magyar Honvédség és annak logisztikája a szövetségi célok aktív, elkötelezett támogatója.

FELHASZNÁLT IRODALOM

AJP-4(B) Allied Joint Doctrine for Logistics.

AJP-4.5(B) Allied Joint Host Nation Support Doctrine and Procedures.

AJP-4.6 (A) Allied Joint Logistic Support Doctrine.

Exercise Plan of CAPABLE LOGISTICIAN 2015. (MLCC(CL15)WP(2014)0002)

Exercise Specification of CAPABLE LOGISTICIAN 2015. (MLCC(CL15)WP(2014)0001)

Final Exercise Report on Exercise CAPABLE LOGISTICIAN 2015 (MLCC(2015)R(2015)0009)

MC 319/3 NATO Principles and Policies for Logistics.

Operational Plan of CAPABLE LOGISTICIAN 2015. (CL15 – OPLAN 40200)